

POKROK ZÁPADU

PUBLISHED WEEKLY

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co., 1209-1311 Howard St. — Tel. 2913.

Subscription by mail — \$1.00 per year.

Vydává:

RYDAVATELSKÁ SPOL. POKROKU, VÁC. BUREŠ, ředitel.

1209-1311 Howard St. — Telefon 2913.

Předplatné ... \$1.00 na rok.
Do Čech \$2.00 na rok.

Adresujte jednoznačně

POKROK ZÁPADU,
OMAHA, NEB.

Omaha, Neb., dne 11. září 1907.

Jak se z "Rozhledů" dovídáme, prof. J. J. Král, redaktor "Spravedlnosti", jel do Čech na kongres Volné Myšlenky na své vlastní útraty. Povázíme-li, že p. Král pozemskými statky příliš neopývá, můžeme skutečně mluvit tu o vzácné jeho obětavosti. Nebýt jeho, pak česká Amerika neměla na kongresu zástupce, který by na vše díval se očima pokrokovými a při tom nepředpojatými. Těšíme se již předem na jeho referáty, v nichž jistě řádně informování budeme o práci a průběhu sjezdu.

Nemístné útoky, jistě částí žlutého tisku činěné na dra. Vojana, delegáta Svob. Obce v New Yorku, přiměly zmíněnou organizaci k přijetí následující resoluce, jež byla i nám k otištění zaslána: Čtená redakce Pokroku Západu. "Jméno "Svobodné Obce v New Yorku" dovoluje si Vám sdělit: "Svobodná Obce v New Yorku usnesla se v úterý schůzi jednolitě na této resoluci, navržené zasedajícím výborem: Svobodná Obce v New Yorku ve schůzi ze dne 27. srpna 1907 prohlásila, že vzhledem k nejvyšší hrubým a nemístným útokům na jejího delegáta na sjezd chicagský, který v poslední době přinášel jistý druh česko-americké žurnalistiky, vyslovuje obě. Vojanovi díky za obětavou a namáhavou činnost, která platně přispěla k úspěchu sjezdu. Svobodná Obce v New Yorku souhlasí zároveň a veškerou dosavadní činností obě. Vojana jak na sjezdu, tak s literární jeho činností po něm." Em. Voska, předseda. J. V. Nigrin, tajemník.

Dr. Iška, když zdejší české časopisy a česká veřejnost tak makavým způsobem dala mu na jevo, že o jeho zastupování Čechů amerických na sjezdu Volné Myšlenky v Praze tuze nestojí, provedl opět jeden ze svých husarských kousků, kterým dokázal, že on, dr. Iška totiž, není tak ledacem. Dal se totiž zvolit delegátem "American Secular Union" od tajemníka této organizace a rovněž i od německé svobodomyšlné federace. Rozhledy k tomu podotýkají, že každý, kdo zná význam delegát, ví, že funkcionáře takového nemůže jmenovati žádný tajemník organizace aniž jiný úředník. Takového delegáta může zvolit sjezd, nebo konvence organizace. To však dr. Iškovi nevádí. Udělal si výlet, který jej nic nestojí. Bude dost komicky vypadat, až v Praze uspořádá tu slibovanou schůzi a začne zpívat působivý kuplet: "Já nejsem sprostá osoba, jsem Ameriky ozdoba, já jsem ten doktor Iška, ničeho se nelekám, já vímeko rozsekám!" Rádi bychom věděli, kdo by ještě potom před ním neměl náležitý respekt!

Přednášky prof. Masaryka, vzor tomu, že jistě část našeho tisku staví se proti nim, těší se veliké pozornosti a vždy slušně navštěvuje. Těšíme se z té duše z toho. Je vidět, že v lidu našem dosud dobré jádro jest a že nenechá se klamati planými zvyty. Neří pohyby, že přednášky Masarykovy zanechají v živé česko-americké patrné stopy. V Chicagu měl prof. Masaryk přednášek pět a všechny byly

slušně navštěvovány. Dne 5. září konala se přednáška v Milwaukee, Wis., 6. září v St. Paul, Minn., 7. září v Hopkins, Minn., 9. září v Utica, S. D., 10. září v Omaze, Neb., kde přednášel slovně náš učence na téma "Pokrok národa českého na poli osvětovém". Dnes, dne 11. září mluví Masaryk v Crete a Wilber, Neb., zítra dne 12. září mluví bude v Humboldt a Schuyler. V Cedar Rapids přednášet bude Masaryk dne 13. září "O osvobozeném hnutí na Rusi" a dne 14. září o "O snahách pokrokové mládeže". Dne 16. září bude se konati přednáška v Allegheny, Pa., a dne 17. září v Baltimore, Md. Jak se předcházeti vidno, prof. Masaryk na svém zájezdu do Ameriky nezahál. Koná práci ohromnou, před níž měl by se poklonit kde kdo. Vyzýváme dnes ještě naposled rodáky naše v Nebrasce, aby do přednášek našeho učence došli se do jednoho, tak aby ukázali, jak váží se vzácné jeho oběti.

SVĚTOVÝ KONGRES VOLNÉ MYŠLENKY V PRAZE.

Světový kongres Volné Myšlenky v Praze bude neobyčejně čtně obslán nejen Čechy, ale i ostatními národy.

Předem slovo vysvětlení ke čtenářům: Mezinárodní kongresy připravují se nejméně rok předem, má-li být velmi slavnostní, dva. Maďarská sekce Volné Myšlenky, aby se připravila důstojně, dostala tři roky. Tak usneseno na kongresu římském 1904.

Ať jsou příčiny jakékoliv, jisto je, že jest to přímo nezodpovědností, dva měsíce před kongressem vzdát se veškerých prací a hodit na krk ústřednímu sekretariátu veškeré pořádky. Generální sekretář, poslanec Furnémont, obdržev tuto Jobovu zprávu, léhal rozrušen po kanceláři, nevěda co dělati, až jeho asistent náhle pravil:

"Peut-etre les Teheques?" (Snad Češi?)

A Furnémont udeřil se do čela nadšením.

"Les Teheques! C'est la lumière!" (Češi! Toť světlo!)

Telegram letěl k nám v zápětí a my se věduce, že bérme obrovskou práci na sebe, přece jen radostně jsme se pustili do díla; ať by kongres dopadl jak chtěl, vždy to bude něco více nežli pouhé nic. A přes všechny překážky, bez základních fondů, s Prahou prázdnou a úplně bez pomahačů počli jsme pracovat.

Tak vysvětluje výbor "Volné Myšlenky", jak krom všeho nadání zasedání kongresu z Budapešti do Prahy přeloženo.

Jak z českých listů se dovídáme, vedle už dříve oznámených přihlásili se dále následující:

Z českých měst přihlásilo dále oficiální zastoupení město Roudnice n. L. delegátem ustanoven starosta města a zemský poslanec p. Ervín Spindler; rodiště Mistra Jana Husa, město Husinec, přihlásilo dva oficiální delegáty. Z říšských poslanců ohlásili účast na kongresu pp.: Rud. Jaroš, Fr. Modráček, dr. Soukup, Josef Hudec a Vilém Černý. — Předsednictvo České obce sokolské usneslo se ke světovému kongresu Volné Myšlenky vyslati jako delegáty, dra. J. Scheinera, starostu, dra. J. Vaníčka, náčelníka, J. G. Fr. Maška, jednatele a dra. K. Hellera. Současně vysloveno sjezdu přání plného zdaru. Z místních jednot ohlášeno již přes 30 delegátů. — Valná hromada Ústřední jednoty českých lékařů, konaná 28. července v Olomouci, usnesla se jednolitě obslati oficiálně kongres V. M. svými zástupci. Sdělení to provází předsednictvo tímto doslovem, v němž se mimo jiné praví: "Vyslovujeme Vám a snahám Vaším nejvšechnější sympatie a přejeme jim dokonalého zdaru. Přáním tím přání nejen doslovný rozkaz valné hromady, nýbrž i přání srdce svého." — Počet cizích delegátů na sjezdu bude imponující. Z Amsterdamu za holandskou sekci přihlásil dr. Frowein, jeden ze zakladatelů Volné Myšlenky světové; z Luxemburka redaktor A. Daubeneuf a Al. Kayser,

vůdce luxemburských gymnastů o slevu všesokolském; z Belgie prof. Hector Denis, býv. rektor university, poslanec Furnémont, Eug. Hins, redaktor listu "La Pensée" v Bruselu, Raphael Rena, sekretář a J. Dons, pokladník Národní federace Volné Myšlenky belgické, J. Noel, redaktor revue "La Terre", paní Docquierová, ředitelka školy a kursů pro laické opatrovnice a opatrovnice pro nemocné atd. Svobodné zednářstvo Jižní Ameriky vyśle tři oficiální delegáty; z Varšavy p. J. Kornatowski, spisovatel přihlásil se jako řečník k tématu "Vlastenství a Volná Myšlenka u potlačovaných národů" (za Szkoła ludowa); Švýcarsko budou zastoupeny znamenitým filosofem-přírodopyskem drem. Ottou Karminem ze Ženevy; prof. university v Bergamu Ghisleri přijede se šesti nebo sedmi severoitalskými delegáty; z Francie a Německa nelze pro četný počet ani podrobně jména účastníků vyčísti. Neobyčejného hosta uvítáme z Barcelony; jest to p. Francisco Ferrer, ředitel Volné školy tamní. Byl zatažen do procesu pro atentát na španělské královské manželce, po několikaměsíční vazbě a porotním přelčení byl však jako úplně neviný žaloby sprostěn. Městské rady v Karlíně a v Kozlanech (okres Kralovice) ohlásily své zástupce. Z Nablěžiny u Terstu ohlášen delegát za "Javnu ljudsku knjižnicu". Z Jablonce n. Nisou došlo 20 přihlášek německých volných myslitelů. Ke kongresu přihlášeno je dosud městských rad 13, učitelských jednot 51, okolních jednot 21, studentských spolků 15, různých spolků a klubů přes 80, hasičské jednoty, hospodářské a rolnické spolky a pod. Pořadatelský komitét žádá občanstvo pražské, aby delegátům projevilo pohostinství poskytnutím slusných bytů. Při oznamování jich buďtež uvedeny bližší okolnosti a podmínky. Účast žen na kongresu bude značná. Z českých kruhů hlášeno 60 účastníků a 2 české řečnice ohlásily se pořadatelskému výboru.

OZVĚNA ZÁPADU.

Přítomné nesrovnalosti ve Svazu svobodomyšlných uvádějí mi na mysl jeden nejen veselý, ale zároveň i pravdivý příběh. Dva mladí novomanželé, muž svobodomyšlný a žena katolička, laškovně a šikálce se, zaboháči na otázku křtění dětí. Muž jako pravý svobodář zavrhuje křest a ujišťoval svoji ženu, že by nikdy nedovolil, aby dítě jejich bylo křtěno, kdežto dráhá jeho polovice stála zase na svém, že dítě jejich pokřtěno býti musí. Tato žertovná a jaksi jen z dlouhé chvíle vyvolané rozpráva stávala se čím dále tím živější, až konečně přešla v opravdový spor, v němž hájil muž své stanovisko a své zásady, kdežto žena hájila naopak všemožně víru katolickou, která od nejtěplejšího mládí do duše její vštěpována. Tento rozpor, jim se oba manželé nechali unést a kterýž se po několika dni ještě zosťoval, dostoupil konečně takového stupně, že se oba rozhodli pro rozvod. Rozvodní záležitosti jejich dostala se konečně před soudce, před nimž oba stanovisko své, jež v otázce křtu zaujali, statečně a neustupně hájili. Po vyslechnutí obou sporných stran otázal se soudce: "A kde se v přítomné době nachází dítě vaše a jak je asi staré?" Tu překvapení manželé doznali, že dítěka depozit nemají. A rozsudek zněl takto: "Jděte jen domů, milé děti, a važe si přesvědčení jeden druhého. Neří nejmenší pochybnosti, že hodláte z budoucího dítěte svého vychovati dobrého, vzorného, ideálního člena lidské společnosti. Přemýšlením o výchově dětí, dříve vlastní dítěti mítí budete, vytříbí se rozhled i rozum váš, a ne-li, pak teprve přijďte ke mně a já vás rozsoudím spravedlivě."

A tak je to nějak i s tím našim Svazem svobodomyšlných. Matku, otec, kmotra, kmotru a komínka ví, jaké jest jiné ceremonie máme a snad též nějaký ten žlutý arcí-organ. Ano, my máme Svaz svobodomyšlných, doposud ovšem jenom na papíře. Ale, přátelé,

kde je to naše dítě, totiž organizace, skládající se z členů skutečných a přispívajících. Tito poslední jsou v případu tomto nadmíru důležití. Také vyslanec do Prahy již máme a nyní, jak vážně předpokládám, vynoří se co nejdříve na povrch nový návrh, abychom si pořídili nějakou tu praporečnickou, odznaky atd. Na pýchu, pompu my si odkládáme, brozno potrpíme. Vše nasvědčuje tomu, že někomu na tom mnoho záleží, aby v době co možná nejkratěji zbaven byl pokladník veškeré zodpovědnosti, jež vyplyvá z opatrování peněz.

Papežský dvůr tedy již máme a úředníky jím zvolené též. Prvý jeden návrh již odhlasován, ale zůstal nepovšimnut. Věru jest co litovati, že o sud podobný nestihl i návrh druhý. Jak vidíte, vše jde po způsobu Rockefellerových, jako na drátku. Do týdnu musela být odpověď ve Vatikánu a byla! Páni delegáti, jak se domýšlím, hlasovali o své ujmě. Nu, jaké s tím konečně komedie? Nač na to jíti s nějakými dlouhými lokty, nač to debatovat a promyslet s příštími členy? Vždyt tito budou mítí pouze dvě povinnosti: nakat a platit — a basta! Správně vyslehl hnutí svobodomyšlné Dr. Vojan, jehož pokyny, dle mého skromného úsudku, jsou výsledek dlouhých jeho studií v tomto oboru. Vážně varuje před blamáží a věří, že ještě nikdy nebyli jsme jí tak blízce, jako právě nyní. Jak všem asi známo, utvořily se ve sjezdu svobodomyšlných dvě strany, a sice Dra. Vojana a Dra. Išky, nepravdě uváděno — Východ a Západ. Proti polednějmu pojmenování obdrželi co nejrozhodněji z toho ohledu, že mnozí, již neznají zdejších poměrů, pokládají Západ za plíš — Iškův, což jest mylné. Dr. Iška má třebas ještě dnes více stoupeneců na západě nežli Dr. Vojan, ale východ je rozhodně pokrokový a jde většinou s Drem. Vojanem.

Milý čtenář, který snad četl "zasláno" od p. H. Breuera z El Reno v "Oklahomských Novinách" (listu to Geringerově), nesmí nikterak ještě souditi, že všichni svobodáři, třebas on vyslanec do sjezdu za zdejší osadu, jsou jeho náhledu, že Geringerův list má nějakou zásluhu o mohutnění svobodomyšlnosti — právě naopak, každý uvědomělý český občan odsuzuje přísně ubíjení ducha lidského zločinnými krváky. Až budete, pane Breuer, ještě někdy podobné chvalozpěvy psáti, račte jen laškovně podotknouti, že to pouze Váš, absolutně Váš náhled, tak aby veřejnost nebyla svedena k domněnce, že jako vyslanec nás tlumochíte city nás všech. Pokud mne se týče, jest mi absolutně jedno, jaký kabát si volíte, aniž je mi co do toho, jak Vám sluší, ale, prosím, nemějte mi za zlé, že s Vámi modou úplně nesouhlasím.

Jest zajisté na čtenářích samých, aby rozhodli předplatným o volbě svého časopisu. Je-li jejich zájvací roura přizpůsobena pro duševně pokrokové čtení, tu dobrý list, přínášející osvěžující čerbu, je na místě. Je-li ale zájvací ústrojí krvinou již prosáklé a povaha zdivočelá, tu jest již všechno ztraceno. Ku které straně patříš Ty, milý čtenáři? Rozhodně se pro dobrý list, aneb jest již vše ztraceno a Ty znovu se rozhodněš pro časopis, kterýž ubíjí ducha krváky? Věru, jsem žádostiv, jak se rozhodneme!

Ku konci svého dopisu podotýkám, že vador své pochybnosti o trvání Svazu svobodomyšlných přihlásil jsem se již k němu, abych obohatil vlněk dle slabých svých sil a nejlepší své možnosti.

Fr. Selemant.

DR. FRANZ J. SWOBODA
český lékař
a ranhojč
v Braluard, Nebraska.

Jest ochoten každé chvíli posloužit našim krajanům. Dokonalá zkušenost v každém oboru.

LITERATURA.

České Ládové Knihkupectví, 347 E. 72. St., New York, N. Y., zaslalo nám jeden výtisk Solecova kalendáře rodinného, zvláště pro Ameriku upraveného. V kalendáři tomto vedle řady zajímavých povídek a velkého množství článků poučných, nalézáme též seznam česko-amerických listů, kostelů a různé jiné pokyny a rady pro Čechy americké. Mimo to kalendář tento vyzdoben je řadou pěkných obrázků, mezi nimiž jsou i fotografie, vztahující se k poslední návštěvě Čechů amerických ve vlasti. Jak s námi České Ládové Knihkupectví sděluje, objednáno kalendářů těchto 10,900 výtisků a cenu určilo na 30 centů i s poštovním. Kdo by si kalendář onen přál, nechť dopíše si na výše udanou adresu.

Chcete práci v zdravé, slunné Kalifornii?

Výnočná zdravá práce, velké platy až \$4.85 denně. Hlašte se o krásný popis lesů, práce tam konané, vyobrazení příbytků pro dělníky atd.

Přijmeme 500 řádných dělníků do krásných lesů severní Kalifornie, kde největší teplota obnáší dle povětrnostní kanceláře pouze 83 stupňů a nejmenší 27 stupňů. Práce dvě století v zimě, v létě. Nejvyšší mzda \$2.25, dlevořubci mají \$3 až \$3.25, piláři \$3, loupáři kůry \$2.50, skladači prken až \$2.50, řidiči \$2.80 až \$3.25, řidiči řetězů \$4.15 až \$4.65 atd. Dobrý board pouze 50c denně. Slušné příbytky pro svobodné a krásné domky pro ženaté. Cesta z Omahy \$25 Vám bude nahrazena společností po 6 měsících po předložení kontraktu, který máte v ruce. Kdo si chce zajistit zdravou a dobrou placenou práci blíž osady KORBEL, kde honbu a rybolovem si můžete zpříjemnit krásné chvíle a kde nalézá se již hodně krajanů, ten si pospě, pokud dráh poskytl již snížené jízdné až do 1. listopadu. Uchopte se této vzácné příležitosti a zajistěte si budoucnost. Přijímáme přihlášky na tuto práci od krajanů celé Ameriky. Lístek si koupíte do San Franciska na každém nádraží, my Vám zašleme kontrakt, pojišťující práci a vrácení jízdného. V San Francisku Vás očekává zástupce společnosti, který Vás dopraví až na místo práce zdarma. — Čtěte, co o této práci praví jeden z krajanů tam pracujících od jara: "Všechno se mi tady líbí, je zde zdravá a dobrá strava. Vincenc Otrusina, z Minneapolis Kemp 13, Luffenholtz, Kal." — Píšte český neb anglicky a přiložte ze známku na odpověď. Hlašte se rychle, pokud potrvá snížené jízdné v Emigracní pozemkové a pracovní kanceláři č. 294 Blue Island ave., Chicago, Ill. 766

**SRDEČNÉ
blahopřání k sňatku**

milému bratru
JOSEFU MLASKAČOVI
se slečnou
MARIÍ BRANDLOVOU,
odbyvanému v St. Paul, Minn.,
minulého týdne.

Přejí
Rodina Jana Mlaskače.
Fr. Mlaskače.
Manželé Kubeovi.
Omaha, Neb., 10. září 1907.

Výlety do Dakot.

Další výlety na prohlídku pozemků v Dakotách pod vedením Louise Straky pořádaný budou ve dnech 17. září a 1. a 15. října t. r.

O popis a mapku krajiny, jakož i o další podrobnosti doplňte si český neb anglicky na adresu

LOUIS STRAKA,
3002 Chicago Str., Omaha, Neb.
Tel. Harney 2072.

P. S. VÝSTRAHA: — Nenechte se přemluvití leccjakými nespolehlivými člověkem, který se vydává za mého jednatele a miní vás zatahnutí do nejlých míst pro svůj vlastní zisk. Každý můj zástupce má zásobu popisů krajin, ve kterých mám pozemky na prodej, a ty jsou opatřeny mým jménem i úplnou mou adresou